

завежда момитѣ тъй както ги бѣ прибралъ на трѣгване, като имъ оставя и рубата.

При даването на паритѣ драгоманинѣтъ хваща на всѣка мома по 50 пари за зѣбенето на сърпа ѝ, което е платилъ той. Ако би пъкъ да ѝ е далъ новъ сърпъ, хваща ѝ за него 6 гроша.

Сърповетѣ правятъ и точатъ балтаджиитѣ въ Трѣвна и Габрово.

Въ всѣка жѣтварска чета отъ моми ходятъ и по нѣколко момци или женени мѣже, отъ които единъ бива цигупаръ или гайдаръ. Тѣ не жѣнатъ, а вържатъ снопи. При нѣмане нужното число вързачи, и моми вършатъ сѣщата работа.

На по-голѣмитѣ чети чакъмджийкитѣ биватъ двѣ. Ако едната води чакъма, то другата дига и слага трапезата и мие лѣжицитѣ и паницитѣ.

На Романя ходи и дѣщерята на най-богатия колибаринъ. Ни тежката работа, ни голѣмата горещина, ни дългиятъ пѣтъ — нищо не е въ сѣстояние да въспрѣ една мома да не отиде на Романя. На нея не ѝ се оставятъ пѣснитѣ, игритѣ и веселията, които четата прѣкарва въ пѣтя и икрама, който ѝ се прави отъ чифликчията. Романкитѣ иматъ тая поговорка: „Романя — слободия!“ Въобще всѣка мома отива на драго сърце на Романя и очаква съ нетѣрпение дохождането на жѣтвата.

Колибаркитѣ отъ Трѣвненскитѣ колиби, които се прѣставятъ слугини въ Трѣвна, отъ Гергьовъ-денъ до Димитровъ-денъ, пазарятъ се повечето да бѣдатъ пуснати прѣзъ лѣтото на Романя. Въ такъвъ случай тѣ взематъ по-долня плата (120—140 гр., а безъ Романя 200 гроша).

Романкитѣ вървятъ въ слѣдующия поредѣкъ: най-напрѣдъ два реда моми, които пѣятъ пѣсни, слѣдъ тѣхъ останалитѣ, по срѣдата драгоманинѣтъ възседналъ на конь и въоръженъ, отдирѣ малкитѣ момичета и мѣжетѣ и най-подирѣ кираджията съ натоварени коне. Всѣка мома бива облѣчена съ националния си костюмъ, който сѣстои отъ черъ безржавъ сукманъ съ пѣстри поли, бѣли ржави, бѣла пазва и пѣстра малка прѣстилка. На главата си иматъ намѣтнати бѣли кърпи (тия кърпи тѣ другъ пѣтъ не носятъ). Срѣдъ четата една носи нѣщо като знаме, на връхъ което се вижда кукла. Други пъкъ носятъ голѣми китки отъ бѣлъ кремъ и други цвѣта.